

ณัฐสุรางค์ ปุคคะฉนันทน์ 2556: แบบจำลองการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่
เปราะบางเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต: เกาะหลีเป๊ะ ตำบลเกาะสาหรัย อำเภอเมือง จังหวัดสตูล
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม) สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม
ภาควิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์
วศิน อิงคพัฒนากุล, Ph.D. 162 หน้า

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบจำลองการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่
เปราะบางให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน โดยเน้นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็น
เกาะขนาดเล็ก โดยพื้นที่ศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้แก่ เกาะหลีเป๊ะ ตำบลเกาะสาหรัย อำเภอเมือง จังหวัด
สตูล ได้แบ่งการวิเคราะห์หัวข้อออกเป็น 4 ด้านได้แก่ การวิเคราะห์ดัชนีชี้วัดความเปราะบางทาง
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การวิเคราะห์ขีดความสามารถในการรองรับด้านนันทนาการ
และการท่องเที่ยว การวิเคราะห์คุณภาพชีวิตของชุมชนบนเกาะหลีเป๊ะ และการสร้างแบบจำลอง
การท่องเที่ยวในพื้นที่เปราะบาง

ผลการวิเคราะห์ความเปราะบางทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า ค่าความ
เปราะบางทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (Environmental Vulnerability Index: EVI) มี
ค่าเท่ากับ 5.7 เป็นค่าที่แสดงให้เห็นว่าเกาะหลีเป๊ะ มีความเปราะบางด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับสูง
มากที่สุด และเมื่อวิเคราะห์ขีดความสามารถในการรองรับทั้ง 4 ด้านได้แก่ ด้านกายภาพ ด้านนิเวศวิทยา
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านจิตวิทยา โดยพิจารณาค่า Limited of acceptance Change: LAC
พบว่า ทุกค่าเกินขีดความสามารถในการรองรับ ซึ่งจากการคำนวณความสามารถในการรองรับ
นักท่องเที่ยวบนเกาะซึ่งได้จากการคำนวณด้านกายภาพที่มีค่า LAC ต่ำสุดพบว่าสามารถรองรับได้
เพียงปีละ 100,000 คนเท่านั้น และเมื่อวิเคราะห์คุณภาพชีวิตของคนบนเกาะหลีเป๊ะ 4 ด้าน พบว่า
ติดลบหมดทุกด้าน ด้านที่มีค่าติดลบมากที่สุดได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อม และเมื่อนำข้อมูลที่คำนวณ
ได้นำมาทดสอบแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ด้วยโปรแกรม Stella พบว่า ถ้าจะทำให้เกาะหลีเป๊ะ
มีความเปราะบางลดลง นอกจากจะต้องจัดการด้านขยะส้วมเกาะและปริมาณการใช้น้ำบนเกาะแล้ว
การจัดการด้านต่างๆ เช่น การเพิ่มพื้นที่อนุรักษ์บนเกาะ การบังคับใช้กฎหมายและมาตรการต่างๆ
บนเกาะควรมีการปฏิบัติอย่างจริงจัง เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเกาะและเกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน
ต่อไป นอกจากนี้ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนบนเกาะ โดยเน้นการมีส่วนร่วมกับธุรกิจท่องเที่ยว
บนเกาะควรสอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนบนเกาะ เช่น ธุรกิจเรือรับจ้าง และการสนับสนุนการแสดง
พื้นบ้านของคนบนเกาะ เพื่อให้คงไว้ซึ่งวัฒนธรรมท้องถิ่นต่อไป